

Handläggare
Anette Petersson
Telefon: 08-508 24 420**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd

Anmälan av tillsynsplan 2015 gällande tobak och folkölstillsyn

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner anmälan.

Kerstin Sandström Britt-Marie Tallroth
Stadsdelsdirektör Avdelningschef

Bakgrund

Kommunen och polismyndigheten är tillsynsmyndigheter vad gäller tobak och folkölsförsäljning. Tillsynen sker i enlighet med alkohollagen och tobakslagen. Alkohollagen är en social skyddslagstiftning där omsorgen om unga är en av grunderna, åldersgränsen för folköl är 18 år. Åldersgränsen för tobak är 18 år (12§ TL¹). Näringsidkare är skyldiga att anmäla försäljning av folköl och tobak till kommunen. Man är även skyldig att bedriva egenkontroll över verksamheten samt att beskriva denna skriftligt i ett egenkontrollprogram. I tobakslagen finns mer regleringar kring försäljningen. Varje anmält försäljningsställe som säljer folköl och eller tobak ska få minst ett tillsynsbesök per år.

Vid tillsynsbesöket kontrolleras att anmälan om försäljning är gjord och ägarförhållanden stämmer, att marknadsföringen inte är påträngande samt att tobaksvarorna är korrekt märkta och att prissättningen inte är för hög eller för låg, att adekvat egenkontrollprogram finns och är känt av personalen med rutiner för ålderskontroll, dekaler, ensamarbete och risksituationer. I tillsynsarbetet ingår vidare att kontrollera samtliga tobaksvaror i försäljningslokalen och på lagret. Varorna ska vara skattade i Sverige. Om märkningen avviker från riktlinjerna är det ett tecken

¹ Tobakslagen

på skattebrott. Polisen har tillsynsansvar över åldersgränser vilket även kommunen har, men polisen har inte tillsynsansvar över märkningen och får inte opåkallat genomsöka butikslokal eller lager. Kommunens tjänstemän ska med andra ord notera avvikelser och därefter meddela polisen som då kan göra husrannsakan.

Ärendet

Varje år görs en tillsynsplan över det planerade tillsynsarbetet tillsammans med polisen.

Den 1 maj 2014 infördes bestämmelser om kontrollköp i alkohollagen (2010:1622) och tobakslagen (1993:581). Syftet med kontrollköp är att kontrollera att den som lämnar ut dessa varor förvissas sig om att mottagaren har uppnått den ålder som lagen föreskriver, dvs. 18 år. Kontrollköp får genomföras i syfte att ge underlag för en dialog mellan kommunen och den som lämnar ut de aktuella varorna om skyldigheten att förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder. Kommunen får endast anlita en person som har fyllt 18 år för att utföra kontrollköpen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att vidta administrativa åtgärder. Eventuellt planeras kontrollköp genomföras i Skärholmen det är beroende på om frågan runt förverkan av tobak och folköl är löst samt frågan om eventuellt återköp av varan av handlarna.

Under 2013 och 2014 har Länsstyrelsen följt Stockholms stads tillsynsarbete. De avlade ett tillsynsbesök i Skärholmen 28 maj 2013. Den kritik som Länsstyrelsen framförde var

- 1. Egenkontrollprogram ska utarbetas av näringsidkaren och inte av tillsynsmyndigheten. De ska inkomma i samband med anmälan enligt tobakslagen 12c §.*

Egenkontrollprogram skall skickas in av näringsidkaren vid anmälan av försäljning av tobak. Detta sker centralt till socialförvaltningen. Om egenkontrollprogrammet inte har inkommit tar tillsynsansvarig upp detta vid första tillsynstillfället. Ansvarig uppmanar näringsidkaren att skriva ett eget egenkontrollprogram. Näringsidkaren ber ofta om hjälp att skapa ett program. Tillsynsansvarig ger då ett förslag på hur ett sådant program kan se ut och understryker vikten av att de gör programmet till sitt eget. Vid varje efterföljande tillsynsbesök går ansvarig igenom egenkontrollprogrammet med ägare eller personal på plats.

2. *Alla näringsidkare bör få en skriftlig inspektionsrapport efter tillsynen, antingen att den var utan anmärkning eller som tar upp i punktform vad som brister och ska rättas till och när detta ska vara utfört.*

Näringsidkaren erbjuds en kopia av inspektionsrapporten oavsett om det förekommit brister eller inte.

I regeringens ANDT² strategi påtalas vikten av en effektiv och samordnad alkohol och tobakstilltillsyn. För att vi i Skärholmen skall uppnå detta arbetar vi tätt tillsammans kommun och polis samt anser att vikten av att ha en samverkansöverenskommelse är en förutsättning för detta viktiga arbete.

Bilagor

Tillsynsplan folköl och tobak 2015

Samverkansöverenskommelse Skärholmens stadsdelsförvaltning och Skärholmens närpolis

Förslag på egenkontrollprogram